

Sygn. akt IV U 691/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2014r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSR del. Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	st. sekr. sądowy Iwona Chojecka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 czerwca 2014r. w S.

odwołania P. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W.

z dnia 22 marca 2013 r. Nr (...) -2

w sprawie P. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W.

z udziałem zainteresowanego J. W. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Q..pl (...) ((...)) w H.

o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że P. D. podlega od 25 października 2012 r. ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę z pracodawcą J. W. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Q..pl (...) ((...)) w H., z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne, rentowe, wypadkowe i chorobowe w wysokości 4.200 (cztery tysiące) złotych brutto.

Sygn. akt IV U 691/13

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 22 marca 2013 r. znak: OU550000/D/2013-004055/001 organ rentowy na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3, art. 41 ust. 12 i 13 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że: P. D. podlega od (...)r. ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u J. W., z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne, rentowe, wypadkowe, chorobowe w wysokości 1500 zł tj. równej minimalnemu wynagrodzeniu za pracę od stycznia 2012 r., natomiast od stycznia 2013r. w wysokości 1600 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu swojej decyzji organ rentowy wskazał, że wskazane w umowie o pracę z dnia (...)r. wynagrodzenia w kwocie 4200 zł brutto zostało ustalone w takiej wysokości w celu umożliwienia uzyskania przez nią wysokich świadczeń z tytułu zasiłku chorobowego. Za powyższym stwierdzeniem w ocenie organu rentowego przemawia fakt,

że ubezpieczona od (...)r. była na zwolnieniu lekarskim, a w dniu (...)r. płatnik składek wystąpił z wnioskiem do III Oddziału ZUS w W. o wypłatę zasiłku. Wskazano również, że wynagrodzenie ubezpieczonej znacznie odbiegało od wynagrodzenia pozostałych pracowników, jak również od wynagrodzenia uzyskiwanego przez ubezpieczoną u tego samego pracodawcy we wcześniejszym okresie zatrudnienia.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła ubezpieczona P. D. zaskarżając decyzję z 22 marca 2013 r. w całości i wnosząc o zmianę w/w decyzji poprzez ustalenie, że podlega ona od (...)r. ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u J. W. z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne, rentowe, wypadkowe i chorobowe w wysokości 4200 zł. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona wskazała, że nie zgadza się ze stanowiskiem organu rentowego wskazanym w treści i uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Wskazała, że przed (...)r. u J. W. była zatrudniona jako studentka i nie wykonywała wówczas pracy w pełnym wymiarze i nie posiadała wówczas, żadnego doświadczenia zawodowego, ani kwalifikacji, a jej zadania sprowadzały się do obsługi biura a z biegiem czasu do wykonywania pierwszych projektów. Natomiast umowę z dnia (...)r. podpisała po uzyskaniu dyplomu przejmując większość obowiązków od innych pracowników i ponosząc dużą odpowiedzialność za wykonywaną pracę (odwołanie k. 1-4).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.6-7).

Postanowieniem na rozprawie dnia 27 marca 2014 r. Sąd wezwał do udziału w sprawie charakterze zainteresowanej płatnika składek J. W. (k.14).

Sąd ustalił, co następuje:

J. W. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą Q..pl (...) ((...)) i w ramach tej działalności wykonuje usługi remontowo – budowlane, projektowaniem wnętrz, wyposażeniem wnętrz oraz dystrybucja sprzętu AGD z W. na Polskę.

Dnia 24 października 2012 r. między J. W. jako pracodawcą i P. D. jako pracownikiem doszło do zawarcia umowy o pracę na czas nieokreślony. W wyniku powyższej umowy P. D. została zatrudniona na stanowisku projektanta wnętrz w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem 4200 zł brutto i ustalono termin rozpoczęcia pracy od 25.10.2012 r. (umowa o pracę k.6 akt organu rentowego). Dnia (...)r. ubezpieczona uzyskała zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na w/w stanowisku (zaświadczenie k.7 akt organu rentowego), a dnia 26.10.2012 r. przeszła szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy (k.8 akt organu rentowego). Do zakresu obowiązków powierzonych przez pracodawcę P. D. należało: projektowanie mebli i wnętrz, podpisywanie umów z klientami, wystawianie faktur, negocjowanie kontraktów z podwykonawcami, reprezentowanie interesów firmy przy podpisywaniu umów z kontrahentami z zagranicy, wykonywanie inwentaryzacji pomieszczeń u klienta, doradztwo w zakresie doboru wyposażenia wnętrz, czuwanie nad przebiegiem realizacji zamówień, wykonywanie zamówień, odbiór zamówionych towarów, wykonywanie wycen mebli, odbieranie i odpowiadanie na wiadomości e-mail, rozpisywanie i sporządzanie rysunków technicznych mebli, obsługa kasy fiskalnej, odbieranie telefonów, umawianie spotkań, czynny udział w rozszerzaniu i uatrakcyjnianiu oferty firmy (zakres obowiązków k. 9 akt organu rentowego).

Dnia (...)r. P. D. uzyskała dyplom ukończenia studiów na kierunku architektura wnętrz i uzyskaniu w dniu 24.10.2012 r. tytułu zawodowego inżyniera (dyplom k.10 akt organu rentowego).

P. D. w ramach powierzonych jej obowiązków wykonywała wyceny zamówionych mebli, negocjowała i podpisywała z klientami umowy, wystawiała za wykonane usługi faktury (wyceny, umowy i faktury k. 16-78 akt organu rentowego).

P. D. od dnia 1 stycznia 2013 r. przebywała na zwolnieniu lekarskim z powodu ciąży. Pracodawca złożył do organu rentowego zaświadczenie na druku ZUS Z-3 w celu ustalenia przez organ rentowy prawa do zasiłku chorobowego dla P. D. od dnia (...)r. Z uwagi na wniesienie wniosku o wypłatę zasiłku chorobowego organ rentowy wszczął postępowanie

wyjaśniające w sprawie ustalenia zasadności zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych P. D. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę o czym pismami z dnia 05.03.2013 r. zawiadomił ubezpieczoną i pracodawcę.

Ubezpieczona w okresie studiów od (...)r. pracowała u J. W.. Wówczas była bezpośrednio po maturze i jej praca polegała na odbieraniu telefonów, umawianiu spotkań, dbaniu o czystość ekspozycji uczyła się wszystkiego i nabierała doświadczenia zawodowego. Wówczas pracowała na 1/2 etatu i jej wynagrodzenie wynosiło od 638 zł do 792 zł miesięcznie. Ubezpieczona chciała więcej zarabiać w związku z tym, że wzrosły jej umiejętności praktyczne na skutek zdobytego doświadczenia zawodowego i wykształcenia i w związku z tym, prowadziła z J. W. rozmowy na temat podwyższenia jej wynagrodzenia do kwoty 3000 zł netto. Ze względu na to, że strony nie porozumiały się w powyższej kwestii doszło dnia (...)r. do rozwiązania stosunku pracy między nimi za porozumieniem stron. J. W. po rozwiązaniu umowy o pracę z P. D. poszukiwał pracownika na jej miejsce, ale nikt z zainteresowanych nie chciał pracować za kwotę 3000 zł netto, której żądała ubezpieczona jako wynagrodzenia za pracę. Wobec powyższego J. W. sam zadzwonił do P. D. z propozycją pracy na jej warunkach zgadzając się na żadaną przez nią kwotę wynagrodzenia, z tym że zwiększył jej zakres obowiązków. Od 25.10.2012 r. P. D. miała bowiem samodzielne stanowisko pracy i podnosiła pełną odpowiedzialność za swoją pracę (k.28-28v – okoliczności niekwestionowane przez organ rentowy, zeznania ubezpieczonej k. 38v-39).

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, obdarzonego przez Sąd wiarygodnością.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej P. D. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie kwestią bezsporną jest okoliczność, że między J. W. i P. D. doszło do powstania od (...)r. stosunku pracy na podstawie umowy o pracę z dnia (...)r., jak również okoliczność, że od (...)r. P. D. została zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy, nie sporny pozostawał także zakres obowiązków powierzonych i wykonywanych przez wymienioną. Okolicznością sporną pozostaje tylko fakt, czy wynagrodzenie ustalone przez strony umowy o pracę od dnia (...)r. w wysokości 4200 zł brutto, jest wynagrodzeniem sprzecznym z zasadami współżycia społecznego i nieadekwatne – wygórowane w stosunku do wykonywanej przez ubezpieczoną pracy.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że z nawiązaniem stosunku pracy wiążą się różne konsekwencje, do których między innymi należy podleganie obowiązkowemu pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu. Tytułem obowiązkowego ubezpieczenia, zarówno emerytalno-rentowego na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.), jak i chorobowego na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy oraz wypadkowego - art. 12 ust. 1 powołanej ustawy, jest bowiem - zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy - pozostawanie w stosunku pracy.

Na podstawie art. 13 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - ubezpieczenie trwa od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Nawiązanie stosunku pracy skutkuje równoległym powstaniem stosunku ubezpieczenia. Obydwa te stosunki, jakkolwiek mają inne cele, to wzajemnie się uzupełniają i zabezpieczają pracownika materialnie. Należy, zatem przyjąć, iż stosunek ubezpieczenia społecznego pracowniczego jest konsekwencją stosunku pracy i jako taki ma charakter wtórny. Ubezpieczenie społeczne nie może istnieć bez stosunku pracy. Uruchomienie stosunku ubezpieczeniowego może odnosić się wyłącznie do ważnego stosunku pracy, a więc takiego, który stanowi wyraz woli obu stron realizowania celów, którym umowa ma służyć. Przesłankę nawiązania pracowniczego stosunku ubezpieczenia oraz wynikającego z tego stosunku prawa do świadczenia stanowi przy tym nie samo zawarcie umowy o pracę, lecz zatrudnienie.

Przepis art. 86 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych daje organowi rentowemu kompetencje do badania zarówno tytułu zawarcia umowy o pracę, jak i ważności jej poszczególnych postanowień, w tym postanowień umowy

dotyczących wysokości wynagrodzenia i - w ramach obowiązującej go procedury zakwestionowania tych postanowień umowy o pracę, które pozostają w kolizji z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa (por. wyrok S.N. z dnia 04 sierpnia 2005 r. w sprawie II UK 16/05, publik. LEX nr 182776). Realna możliwość takiej kontroli powstaje po przekazaniu przez płatnika składek raportu miesięcznego, przedkładanego zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W raporcie płatnik przedstawia między innymi dane o tytule ubezpieczenia i podstawie wymiaru składek oraz dokonuje zestawienia należnych składek na poszczególne ubezpieczenia. Dane te mogą być zakwestionowane zarówno przez ubezpieczonego, jak i przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Organ rentowy nie zakwestionował wysokości wynagrodzenia ustalonego na 4200 zł brutto niezwłocznie po otrzymaniu raportu miesięcznego za miesiąc październik, listopad czy grudzień 2012 r. Tylko dopiero po tym, jak płatnik składek złożył zaświadczenie o ustaleniu dla P. D. zasiłku chorobowego.

Sąd Okręgowy podziela pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 r., II UZP 2/2005, (OSNP 2005, Nr 21, poz. 338), w uzasadnieniu której Sąd Najwyższy zajął stanowisko, że autonomia woli stron umowy o pracę w kształtowaniu jej postanowień, w tym dotyczących wynagrodzenia, podlega ochronie jedynie w ramach wartości uznawanych i realizowanych przez system prawa, a strony obowiązane są respektować nie tylko interes jednostkowy, lecz także mieć wzgląd na interes publiczny. Przepis art. 353¹ k.c., poprzez art. 300 k.p. znajduje tu odpowiednie zastosowanie, a wymaganie, aby treść stosunku pracy lub jego cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) tego stosunku, ustawie, ani zasadom współżycia społecznego nie jest sprzeczny z zasadami prawa pracy. Tym samym brak jest przeciwwskazań, aby postanowienia takich umów dotyczące wynagrodzenia i innych świadczeń związanych z pracą mogły być przez pryzmat zasad współżycia społecznego ocenione jako nieważne w części przekraczającej granice godziwości a zatem w sytuacji ich nadmiernej wysokości. Zasady dotyczące oceny postanowień umownych znajdują zastosowanie także na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że ubezpieczona P. D. od (...)r. wykonywała takie same obowiązki jak jej pracodawca, miała odpowiednie wykształcenie do wykonywania zawodu jako projektant wnętrz i doświadczenie zawodowe zdobyte wcześniej u tego samego pracodawcy. W ramach swoich obowiązków ubezpieczona spotykała się z klientami, podpisywała z nimi umowy, dokonywała pomiarów u klientów, wykonywała projekty i wyceny mebli, ustalała terminy montażu mebli, pilnowała realizacji zamówień, wykonywała dokumentację zdjęciową wykonanego zamówienia i umieszczała ją na stronie internetowej firmy, pozyskiwała nowych klientów, reprezentowała firmę na targach, dbała o wizerunek firmy. Mając na uwadze powyższe należy uznać, że ustalone przez strony w umowie o pracę z dnia (...)r. wynagrodzenie w kwocie 4200 zł brutto nie jest sprzeczne z prawem, zasadami współżycia społecznego, ani nie zmierza do obejścia przepisów prawa. Ustalone przez strony wynagrodzenie jest natomiast adekwatne do zakresu powierzonych i wykonywanych przez ubezpieczoną obowiązków, jej wykształcenia i wcześniej zdobytego doświadczenia zawodowego. Nadmienić również należy, iż J. W. poszukując po (...)r. nowego pracownika na miejsce P. D. nie pozyskał pracownika, który zgodziłby się pracować za kwotę 4200 zł brutto wykonując powyższe obowiązki. Z powyższych względów to pracodawca zadzwonił do ubezpieczonej z propozycją pracy za wynagrodzeniem z żądanej przez nią wysokości 3000 zł netto. Ubezpieczona mając alternatywną propozycję z firmy (...) wybrała propozycję J. W., z uwagi na to że wcześniej pracowała już u w/w pracodawcy i знаła już wymagania i oczekiwania pracodawcy. W ocenie Sądu wynagrodzenie w w/w wysokości nie jest wynagrodzeniem wygórowanym, mając na uwadze zakres obowiązków wykonywanych przez ubezpieczoną. Wskazać również należy, że J. W. żadnemu ze swoich pracowników nie powierzył w ramach stosunku pracy takich obowiązków jak ubezpieczonej. Zatrudniona u wymienionego K. N. w zakresie swoich obowiązków nie miała takich samych czynności jak P. D., wobec powyższego nie można porównywać, tak jak to uczynił organ rentowy, jej wynagrodzenia z wynagrodzeniem ubezpieczonej.

Podsumowując, w ocenie Sądu organ rentowy niezasadnie uznał za nieważne postanowienie umowy o pracę dotyczące wysokości wynagrodzenia obowiązującego między stronami od dnia (...)r.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.